

Bronnen:

- Kadaster Archiefviewer 2.0
- Bouwarchief gemeente Rijssen-Holten
- MAB veldwerk (exterieur en interieur) uitgevoerd op 13-05-2025 / 24-11-2025

Redengevende omschrijving Julianastraat 19-21, Rijssen

Adres	: Julianastraat 19-21, 7461 DC Rijssen
Naam object	:
Ontwerp	: onbekend
Bouwjaar	: 1910
Bouwstijl	: eclecticisme, neorenaissance elementen
Oorspronkelijke functie	: woonhuis
Huidige functie	: woonhuis
Kadastrale gegevens	:
Datum foto's	: 13-05-2025 / 24-11-2025
Datum beschrijving	: 15-04-2026

Omvang van de bescherming

Woonhuis uit de periode 1900-1910. De bescherming heeft betrekking op het gehele bouwvolume van Julianastraat 19-21 en richt zich op:

1. Het casco, waaronder de kap en gevels met historische detaillering en materiaalgebruik, bouwmuren en constructies.
2. De in het interieur nog aanwezige interieurelementen en afwerkingen zoals genoemd in de beschrijving.
3. De terugliggende rooilijn aan zowel de Julianastraat als aan de Rozengaarde.

Historische en stedenbouwkundige context

Rijssen kreeg in 1243 stadsrechten en was na de 18de eeuw ingedeeld in zes kwartieren van samen twaalf rotten (wijken). Deze rotten bestonden uit de oudste straten. De nu nog bekende rotten zijn: Het Schild, Haarstraat, Elsenerstraat, Bouwstraat, Walstraat, Rozengaarde, Boomkamp, Huttenwal en Grotestraat. De Julianastraat loopt zuidelijk van de Hoofdstraat van de Rozengaarde in het oosten naar het Schild in het westen. Het onderhavige pand werd opgericht aan de noordzijde van de straat, op de oostelijke hoek met de Rozengaarde en tegenover de H. Dionysiuskerk. Op de kadastrale minuut 1811-1832 is hier al bebouwing aanwezig, waarvan het bouwvolume van nr. 17 (zie redengevende beschrijving Julianastraat 17) nog resteert. Het bouwvolume van nr. 19-21 werd zeer waarschijnlijk begin 20ste eeuw grotendeels nieuw opgericht (met behoud van de opvallende terugliggende rooilijn aan de Julianastraat en net toevoeging van een erker in de oostgevel) ter vervanging van de hier bestaande

bebouwing. Mogelijk zijn de markante gebeeldhouwde sluitstenen boven de vensters van dit bouwdeel afkomstig van de hier oorspronkelijk aanwezige oudere bebouwing. In de naar de Julianastraat gekeerde gevel van nr. 19-21 zijn in de vooroorlogse periode een groter venster en een etalagevenster aangebracht. Beide zijn in de naoorlogse periode gewijzigd naar de huidige omvang en bevatten, net als de overige vensters, op passende wijze geheel of op detailniveau vernieuwde houten invullingen. De aanwezige dakkapellen zijn latere toevoegingen. Ook inwendig hebben in de loop der tijd wijzigingen plaatsgevonden. Zo werden de indeling en afwerking soms op punten gewijzigd of vernieuwd. Ondanks deze wijzigingen en vernieuwingen bleef het oorspronkelijke karakter van het pand, zowel in het exterieur als in het interieur goed herkenbaar behouden.

Beschrijving

Hoofdvorm en plattegrond, dak
Het pand Julianastraat 19-21 heeft een rechthoekige plattegrond en omvat één bouwlaag en een zolderverdieping onder een haaks op de kap van nr. 17 aansluitend zadeldak gedekt met rode Tuiles du Nord met vlakke wel. In deze kap zijn in het dakvlak aan de Julianastraat twee niet oorspronkelijke dakkapellen opgenomen en in het dakvlak aan de achterzijde (noord) één niet oorspronkelijke dakkapel met deur. Op de nok is een bakstenen schoorsteen uitgevoerd. Het meest noordelijke deel van het pand is plat gedekt. Ook hier is een bakstenen schoorsteen aanwezig. In de oostelijke zijgevel is een driezijdige platgedekte erker uitgevoerd met balkon en een gemetselde balkonbalustrade. Deze balustrade loopt ook door over het plat gedekte deel noordelijk hiervan.

Gevels algemeen
De gevels zijn gepleisterd en (ter plaatse van de voorgevel aan de Julianastraat en de zijgevel aan de Rozengaarde) voorzien van gemetselde speklagen die in de huidige situatie geheel wit geschilderd zijn. De gevelopeningen bevatten houten invullingen die veelal op detailniveau (en overwegend op passende wijze) zijn gewijzigd of vernieuwd.

Voorgevel, zijgevels, achtergevel

De **voorgevel** (zuid) bevat geheel links een entree met houten paneeldeur met ruitjes in geel kathedraalglas onder een bovenlicht met 8-ruits raam met geel kathedraalglas. Rechts in de gevel bevindt zich nog een entree (de huidige formele entree) in een portiek met decoratief tegelwerk tegen de zijwanden. De toegang bevat een houten paneeldeur met ruiten in blank kathedraalglas en Jugendstil detaillering, onder een 8-ruits bovenlicht met geel kathedraalglas. Zowel deze entree als de entree links in de voorgevel is aan de bovenzijde voorzien van een gemetselde strek met gebeeldhouwde sluiststeen. De strek is net als de gemetselde speklagen in de huidige situatie wit geschilderd. Aan weerszijden van de entree in het portiek bevindt zich een breed venster met enkelruits raam onder een gedeeld bovenlicht met twee 10-ruits ramen gevuld met geel kathedraalglas. De voorgevel wordt aan de bovenzijde afgesloten door een kroonlijst met bakgoot.

De naar de Rozengaarde (oost) gekeerde **rechterzijgevel** is een topgevel met geheel boven in de geveltop een betimmering in verticale houten delen. Links in de eerste bouwlaag is een venster met enkelruits raam en een 10-ruits bovenlicht gevuld met geel kathedraalglas. Rechts hiervan bevindt zich de driezijdige erker met in de zijvlakken een venster met enkelruits raam en een 6-ruits bovenlicht gevuld met geel kathedraalglas. Aan de voorzijde bevat de erker een terrastoegang met dubbele houten paneeldeuren met ruit onder een 16-ruits bovenlicht met geel kathedraalglas.
Rechts van de erker is een venster met enkelruits raam en een 10-ruits bovenlicht met geel kathedraalglas. Ter hoogte van de zolderverdieping boven de erker een balkontoegang uitgevoerd met dubbele houten paneeldeuren met ruit en aan de bovenzijde een 4-ruits roedenverdeling met geel kathedraalglas. Links hiervan bevindt zich een venster met stolpraam met eveneens aan de bovenzijde een 4-ruits roedenverdeling met geel kathedraalglas. Alle vensters in deze zijgevel zijn voorzien van een wit geschilderde gemetselde strek met gebeeldhouwde sluitsteen. De iets overstekende dakrand is afgewerkt met een geprofileerde windveer en wordt ter hoogte van de nok bekroond door een eenvoudige houten makelaar.

Het pand sluit met de **linkerzijgevel** aan op de bebouwing van Julianastraat 17.

De naar het noorden gekeerde **achtergevel** bestaat uit de noordgevel van het platgedekte noordelijke deel van het pand. De twee hier aanwezige gevelopeningen (een venster en een keukentoegang met zijlicht) bevatten gewijzigde en vernieuwde houten invullingen. De geheel gepleisterde achtergevel

wordt aan de bovenzijde afgesloten door een houten boeiboord en bakgoot op klossen.

Interieur
Noemenswaardig in het interieur van nr. 19, het meest westelijke deel van het pand, is de gangstructuur met houten steektrap. De indeling en afwerking van dit deel van het pand is in de loop der tijd verder op diverse punten gewijzigd en vernieuwd, soms met gebruikmaking van oude elementen (zoals deuren en tegels) afkomstig van elders.
Het westelijke deel is inwendig verbonden met nr. 21 in het oostelijke deel van het pand. De oorspronkelijke indeling en afwerking uit omstreeks 1900-1910 van dit oostelijke deel bleef op hoofdlijnen goed herkenbaar behouden. Zo is hier de oorspronkelijke gang (toegankelijk via de entree in het portiek) met kleurrijke vloertegels en houten steektrap met geornamenteerde trappaal nog aanwezig, en zijn diverse binnendoorgangen en vensters nog voorzien van de oorspronkelijke geprofileerde houten omlijstingen met subtiel gedecoreerde oortjes. Deze binnendoorgangen zijn op enkele plaatsen nog voorzien van een houten paneeldeur.
In het woonvertrek oostelijk van de gang is de en suite-verdeling met schuifdeuren tussen de voorkamer aan de Julianastraat en de noordelijk daarvan gesitueerde achterkamer nog aanwezig. In deze achterkamer is op passende wijze een doorbraak gerealiseerd naar het vertrek noordelijk daarvan.
De zolderverdieping van het pand is modern afgewerkt. In de daarboven gelegen vliering is (een deel van) de houten sporenkap zichtbaar.

Erf- en tuinelementen, bijgebouwen
Niet van toepassing.

Waardering

Stedenbouwkundige waarden
Het pand heeft stedenbouwkundige waarde vanwege de beeldbepalende situering aan de noordzijde van de Julianastraat, prominent op de hoek met de Rozengaarde. Hier staat het pand tegenover de aan de Rozengaarde gelegen St. Dionysiuskerk en vormt het de oostelijke afsluiting van de noordelijke gevelwand aan de Julianastraat. Het pand heeft een opvallende terugliggende rooilijn, zowel aan de Julianastraat als aan de Rozengaarde. Samen met het op dezelfde wijze gedetailleerde pand Julianastraat 17 en de overige aan de noordzijde van de Julianastraat gesitueerde bebouwing vormt het pand een markant historisch ensemble.

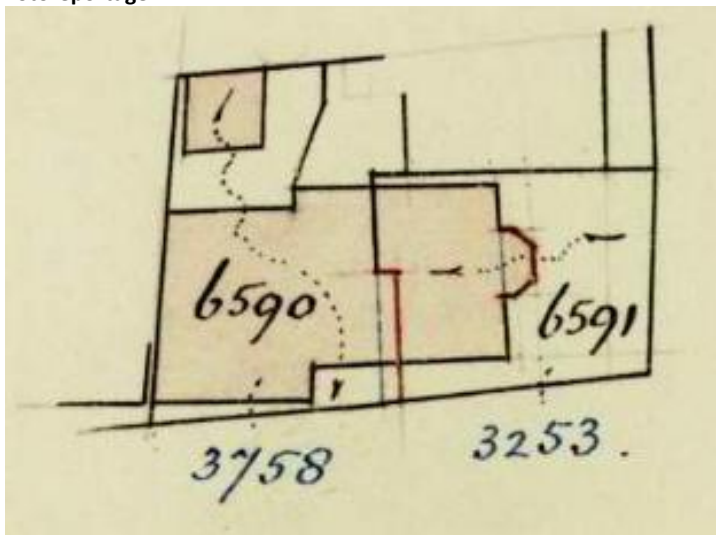
Architectuur- en bouwhistorische waarden
Het pand is een markant en nog goed als zodanig herkenbaar voorbeeld van een op een zeker moment dubbel bewoond woonhuis (dwarshuis) uit het begin van de 20ste eeuw, uitgevoerd in eclectische trant met elementen uit de neorenaissance. Ondanks wijzigingen en vernieuwingen is het oorspronkelijke karakter van het pand, zowel in het interieur als in het exterieur goed herkenbaar behouden gebleven. Het object is van architectuurhistorisch belang vanwege de typologie, de opzet en vormgeving, de details en de materiaaltoepassingen.

Cultuurhistorische waarden
Als markante (dubbele) woning voor de middenstand uit het begin van de 20ste eeuw heeft het pand cultuurhistorische waarde. Het pand is ter plaatse van nr. 21 in de loop van de 20ste eeuw deels in gebruik geweest als winkel, hetgeen illustratief is voor de bewinkeling van het centrum van Rijssen in deze periode.

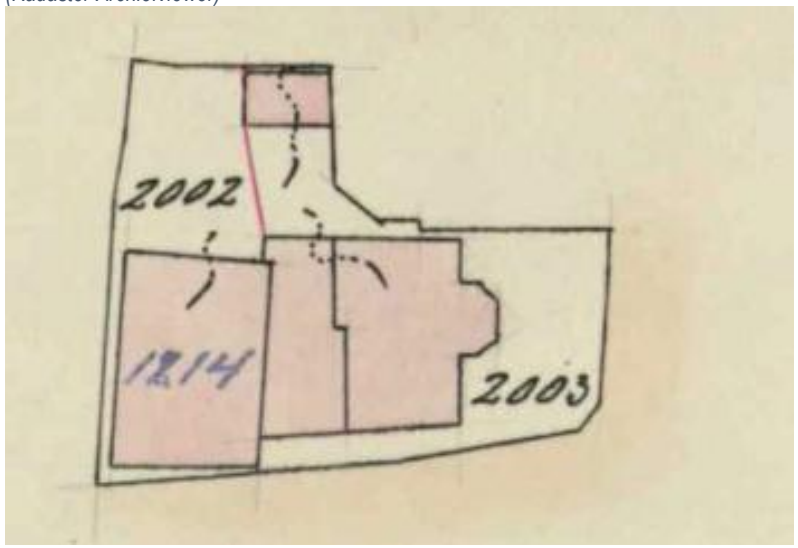
Zeldzaamheidswaarde
Ondanks wijzigingen en vernieuwingen bleef het oorspronkelijke vroeg 20ste-eeuwse karakter van het pand in hoofdvorm en details goed herkenbaar behouden, in het exterieur maar ook in het interieur. Hier zijn nog diverse uit het begin van de 20ste eeuw daterende elementen en afwerkingen aanwezig. Vanwege deze gaafheid is er dan ook sprake van een zeldzaamheidswaarde voor de gemeente Rijssen-Holten.

Het object is op basis van bovenste criteria en argumentatie beschermenswaardig als gemeentelijk monument.

Fotoreportage

Uitsnede kadastrale hulpkaart 1909. Het perceelnr. 6591 heeft betrekking op het pand Julianastraat 19-21. De bebouwing aan de oostzijde van Julianastraat 19-21 wordt dan op punten vernieuwd. (Kadaster Archiefviewer)

Uitsnede kadastrale hulpkaart 1956. Het perceelnr. 2002 heeft betrekking op het pand Julianastraat 17. (Kadaster Archiefviewer)

Zicht in de Julianastraat met rechts de oostgevel van Julianastraat 19-21, 1920-1921. (erfgoedrijssenholten.nl)

Vooroorlogse foto van Julianastraat 19-21. (erfgoedrijssenholtennl)

Boven en onder: zicht op de voorgevel aan de Julianastraat. Geheel links de aansluiting op het buurpand Julianastraat 17.

De entree geheel links in de voorgevel.

De entree in het portiek rechts in de voorgevel.

Het rechter deel van de voorgevel met entree in portiek en aan weerszijden een venster.

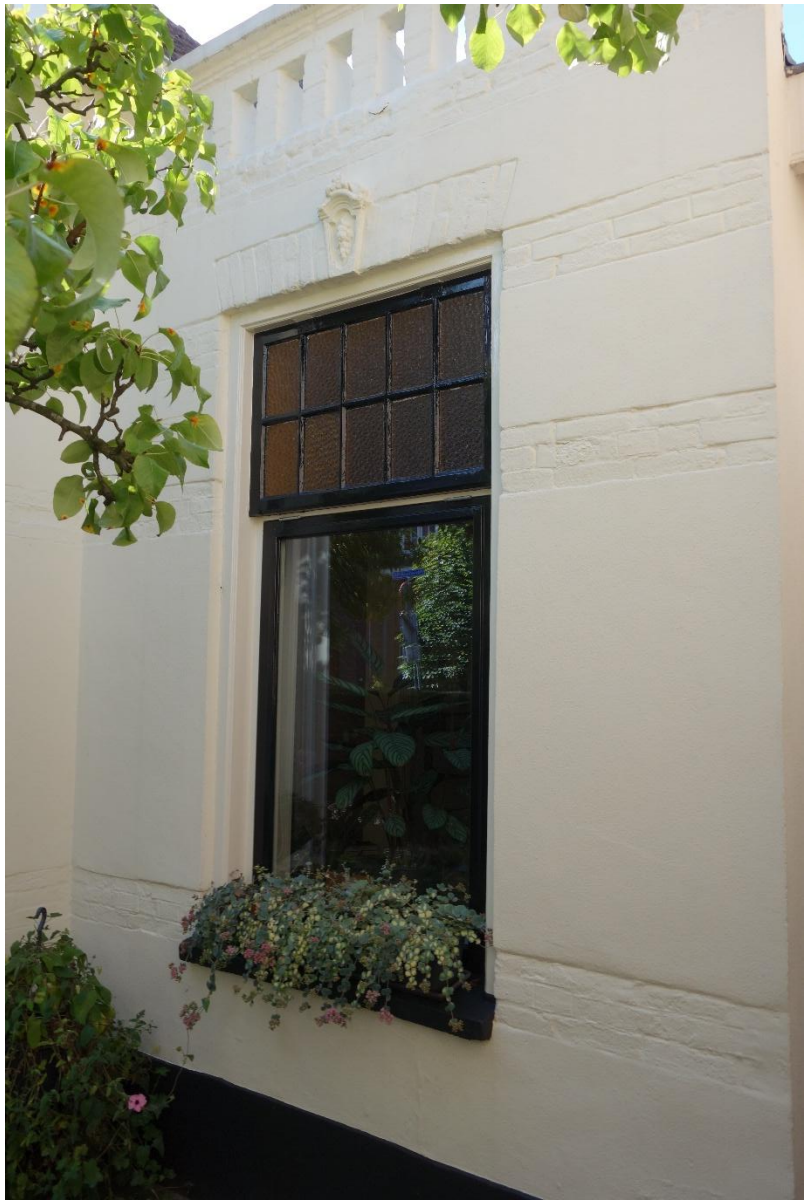
Zicht op de rechterzijgevel (oost) aan de Rozengaarde.

Erker in de rechterzijgevel (oost).

Vensters links van de erker met balkon, rechterzijgevel.

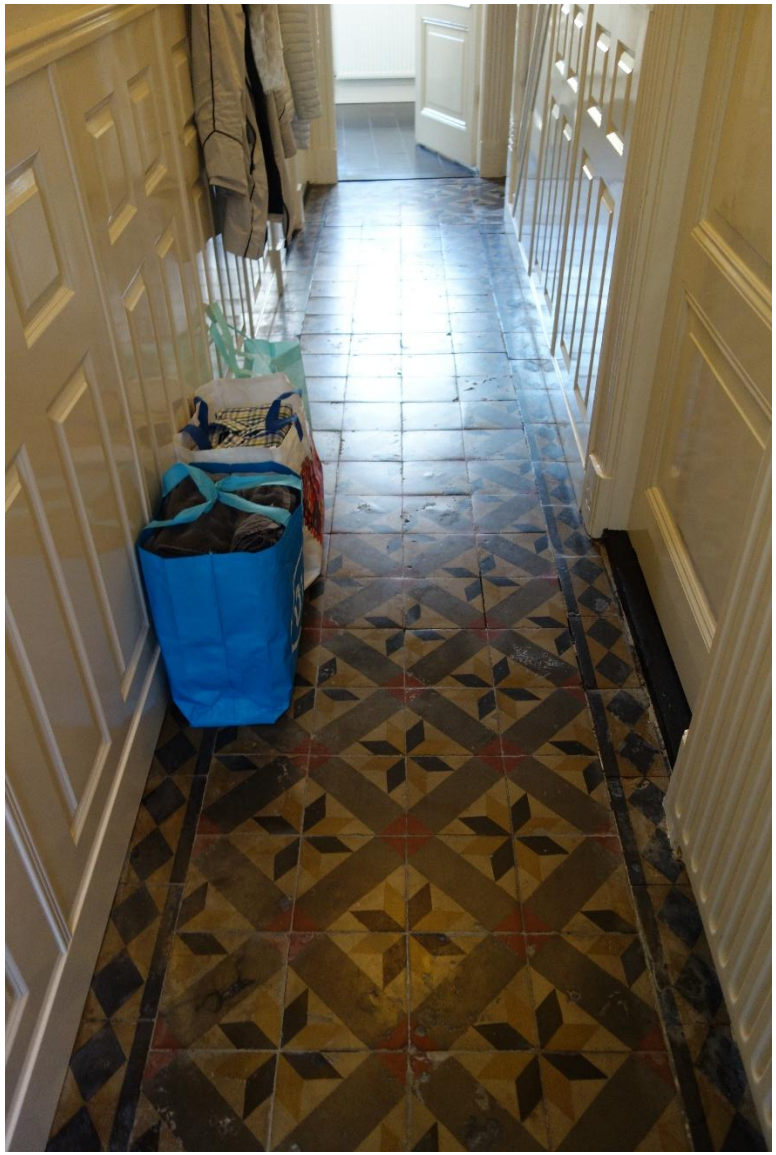
Venster recht van de erker, rechterzijgevel.

Venster en balkontoegang ter hoogte van de zolderverdieping, rechterzijgevel.

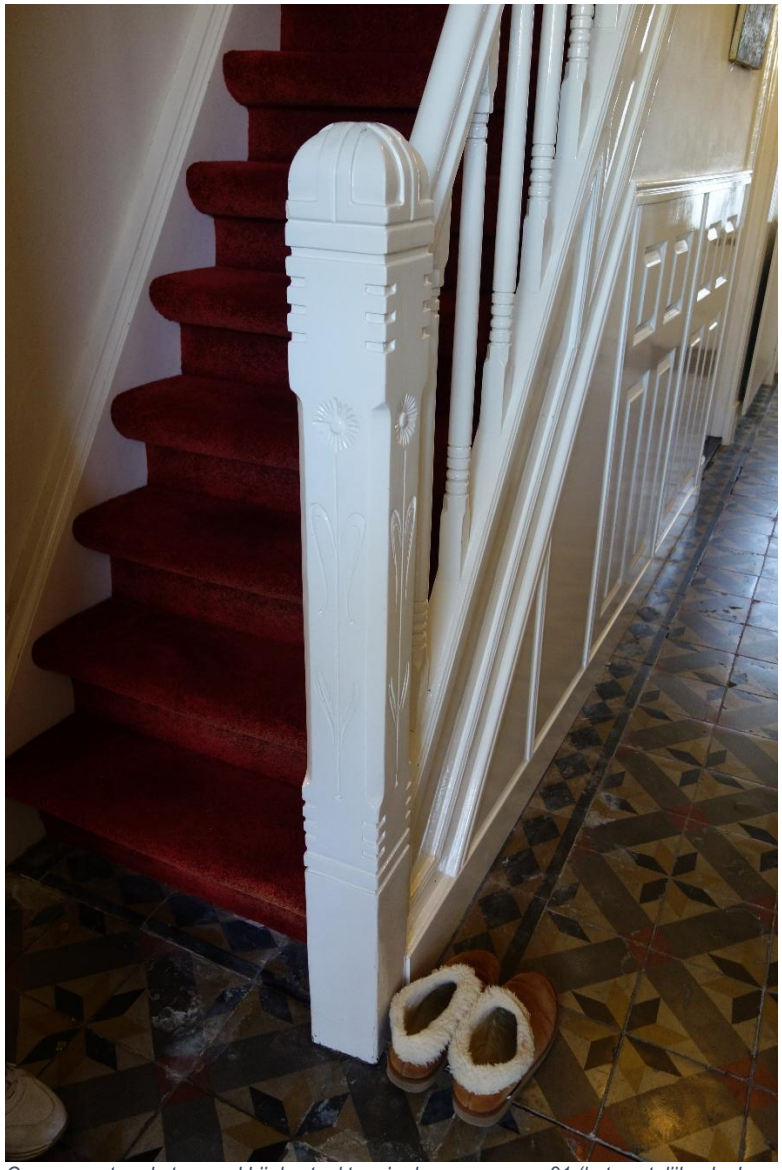
Gevelindeling met vernieuwde en gewijzigde invullingen in de gevelopeningen, achtergevel (noord).

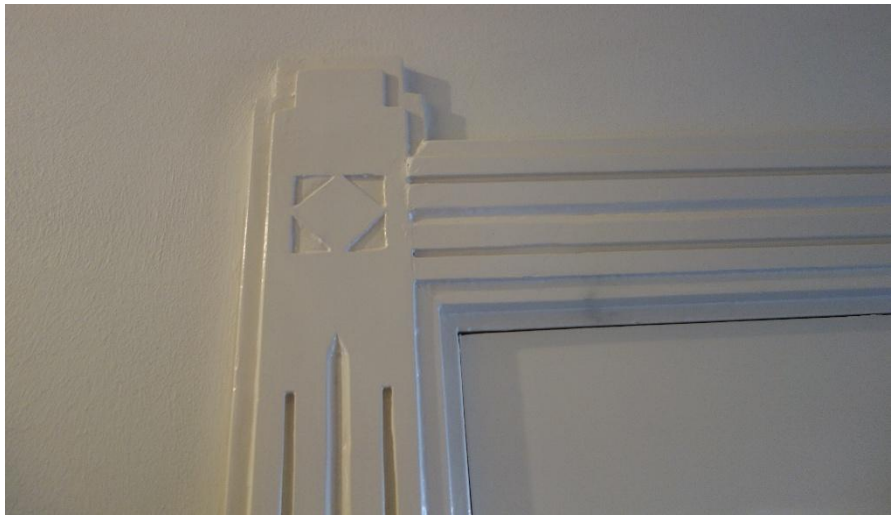
Tegelvloer in de gang van nr. 21 (oostelijke deel van het pand). De houten lambrisering is niet oorspronkelijk.

Geprofileerde deuromlijstingen met geornamenteerde oortjes, interieur nr. 21 (oostelijke deel van het pand).

Geornamenteerde trappaal bij de steektrap in de gang van nr. 21 (het oostelijke deel van het pand).

Detail deuromlijsting met oortjes in het interieur van nr. 21 (het meest oostelijke deel van het pand).

Vensteromlijsting in het interieur van nr. 21 (het meest oostelijke deel van het pand).

Boven en onder: zicht op delen van de sporenkap.

